

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування «Державні та
муніципальні фінанси»
на тему: «Видатки державного бюджету України на оборону»

Виконавець:

студент 7 групи 6 курсу ЦЗВФН
Галушка Святослав Віталійович _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Слатвінська Марина Олександрівна _____

/підпис/

ОДЕСА – 2021 р.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку України стоїть завдання нарощування обороноздатності країни, реформування Збройних Сил та інших військових формувань відповідно до новітніх вимог та з урахуванням набутого досвіду проведення антитерористичних операцій та розвитку оборонної промисловості. Успіх виконання завдання значною мірою залежить від належного фінансування, яке базується на державному бюджеті. Тому питання динаміки та структури цих витрат та виявлення закономірних тенденцій у сфері фінансування оборони є важливими, особливо в даному не стабільному світі.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних засад та практики формування і витрачання бюджетних коштів на оборону в Україні.

Об'єктом є процес витрачання бюджетних коштів на оборону в Україні.

Предметом є фінансово – економічні відносини, що виникають при формуванні .

При написанні роботи були використані наступні **методи дослідження**:

- ✓ аналіз – для дослідження показників стану державного боргу, його динаміки та структури;
- ✓ синтез – для поєднання усіх теоретичних аспектів поняття державного боргу та формування загального уявлення про нього на сучасному етапі;
- ✓ узагальнення – для обґрунтування результатів дослідження та висновків;
- ✓ систематизація – для створення узагальнюючих схем, графіків та таблиць.

Інформаційну базу дослідження складають статистичні дані Державної служби статистики України, звітні дані Державної Казначейської служби, інформація Міністерства фінансів України, наукові статті, монографії, підручники з фінансів, нормативно-правові акти, які регламентують сферу управління та обслуговування державного боргу.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі

вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (70 найменувань) та двох додатків. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Робота містить 10 таблиць, 10 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі розглянуто теоретичні засади формування видатків державно бюджету. У структуру першого розділу увійшли: роль видатків державного бюджету у економічному розвитку країни, сутність видатків на оборону, класифікація та характеристика відповідно до Бюджетного кодексу України, законодавчо - нормативна база видатків на оборону

У другому розділі було розглянуто проблематика витрат бюджетних коштів на оборону, проведен аналіз бюджетних коштів, порівняння фінансування видатків на оборону з іншими державними видатками, проведено моделювання та прогнозування витрат бюджету на оборону.

У третьому розділі розглянуто шляхи формування та фінансування видатків на оборону, проаналізовано досвід зарубіжних країн по фінансуванню видатків на оборону, проаналізовано та запроваджено покращення фінансування та формування видатків на оборону в Україні.

ВИСНОВКИ

Найважливішою передумовою існування держави в сучасних умовах є забезпечення належного фінансування видатків на оборону, що характеризується зусиллями щодо створення сприятливих умов для розвитку Збройних Сил та у разі потреби підтримання їх боєздатності.

Видатки на оборону слід розглядати як грошові витрати держави на оборонні заходи (утримання збройних сил, розвиток оборонної промисловості, військові дослідження, військова підготовка) для забезпечення суверенітету, незалежності, територіальної цілісності держави та швидкої локалізації внутрішніх конфліктів.

Держава разом із забезпеченням обороноздатності військових, метою яких є забезпечення продуктивності військової діяльності та задоволення їх потреб, забезпечує комплексний соціальний захист.

При цьому фінансування обороноздатності України вже давно є пріоритетним питанням для бюджету. Через хронічне фінансування в попередні роки військовий потенціал української армії був слабким на початку російської агресії. З 2014 року змінилася спрямованість на фінансування функцій уряду, видатки державного бюджету на оборону перевищили 14,8 млрд грн. 2013 до 106,6 млрд грн. у 2020 р., тобто понад 7 разів. При цьому обсяг бюджетного фінансування оборонного сектору залишається недостатнім, оскільки лише у 2016 році законодавча частка видатків на оборону у відношенні до ВВП становила не менше 3%.

Для оптимізації фінансового забезпечення обороноздатності України необхідно вжити таких заходів:

1) Посилення фінансової підтримки оборонного сектору, оскільки законодавчо визначене співвідношення оборонних видатків до планового ВВП не менше 3% не було досягнуто до 2016 року.

2) Першочергове виділення бюджетних коштів на розвиток оборони, які мають бути підготовлені до виконання завдань за призначенням;

3) Удосконалення програмно-орієнтованих видатків на оборону шляхом реформування структури бюджетних програм у Меморандумі про взаєморозуміння (відновлення бюджетних програм охорони здоров'я та підготовки військових спеціалістів для підвищення прозорості бюджетного фінансування);

4) Впровадження інструментів довгострокового планування в механізм формування оборонних бюджетів;

5) Забезпечити постійне зростання фінансових ресурсів оборонного сектору для забезпечення бойової підготовки військових, їх матеріально-технічного забезпечення та підвищення рівня професійної компетентності;

6) Створення ефективного фінансового механізму соціального забезпечення військовослужбовців з метою своєчасного та повного виявлення їх потреб та ефективної системи соціального захисту військовослужбовців;

7) Залучення прямих іноземних інвестицій та міжнародної технічної допомоги для розвитку військово-оборонного комплексу України;

8) Удосконалення системи фінансового контролю за видатками державного бюджету на оборону шляхом створення окремого контрольного органу.

Недостатнє фінансування оборонних заходів не дає змоги досягти необхідного рівня захисту держави, тому питання формування та ефективного використання бюджетних видатків на оборону не втрачають актуальності та залишаються однією з основних проблем у забезпеченні державних фінансів на кошти для Збройних Сил.